

Pořadové číslo pro potřeby ÚAP: 22	Obec: PROSEČ POD JEŠTĚDEM	Kód obce 544345
------------------------------------	----------------------------------	-----------------

DOPLNĚNÍ DAT – AKTUALIZACE V ROCE 2024

V obci byl zaznamenán meziroční (2014-2015) mírný nárůst počtu obyvatel. V roce 2020 se počet obyvatel zvýšil na 395. V roce 2024 je zachycen další nárůst o 55 jednotek. Celkově lze říci, že obec Proseč pod Ještědem prokazuje stabilní růst populace, viz Tab. Proseč pod Ještědem- 1.

Tab. Proseč pod Ještědem- 1: Přehled vývoje ukazatelů (počet obyvatel) za období 2014 až 2024

Ukazatel	2014	2015	2016	2020	2024	změna
Počet obyvatel *	327	337	349	395	450	nárůst

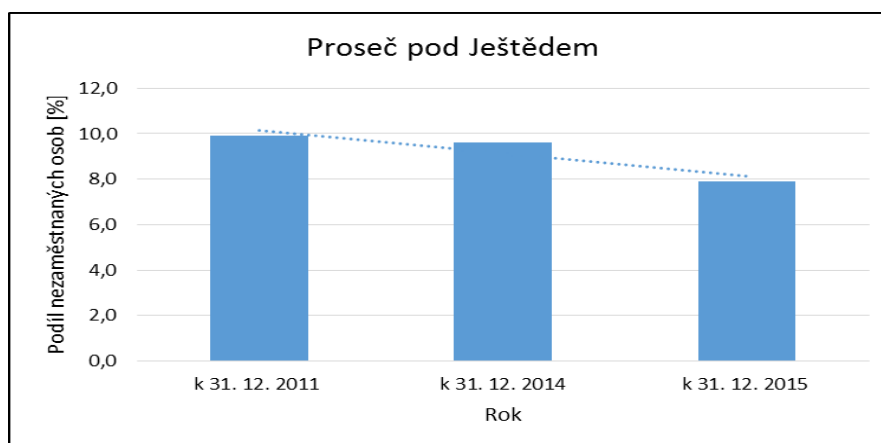
* Údaj vyhodnocován k 1. 1.

Zdroj: vlastní zpracování za použití dat ČSÚ

I. EKONOMICKÁ ZÁKLADNA

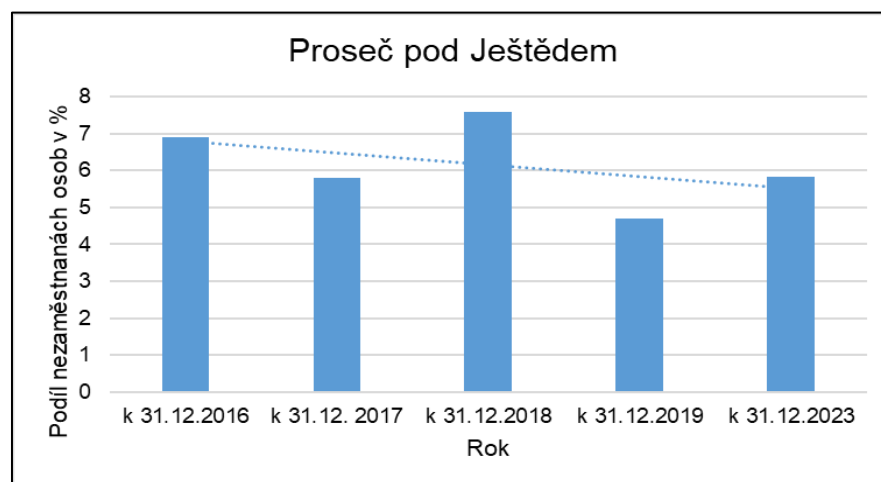
Zaměstnanost

Od roku 2012 došlo ke změně ukazatelů specifikujících problematiku zaměstnanosti na úrovni obcí, viz metodika a souhrnná zpráva (2016). Na národní úrovni (ČSÚ) je sledován od roku 2014 nový ukazatel „podíl nezaměstnaných osob“. Na základě toho je na Graf Proseč pod Ještědem- 1 a Graf Proseč pod Ještědem- 2 nově uveden vývoj ukazatele podílu nezaměstnaných osob v %.

Graf Proseč pod Ještědem- 1: Vývoj podílu nezaměstnaných osob k 31.12. v letech 2011 – 2015 v [%]

Zdroj: vlastní zpracování za použití dat ČSÚ

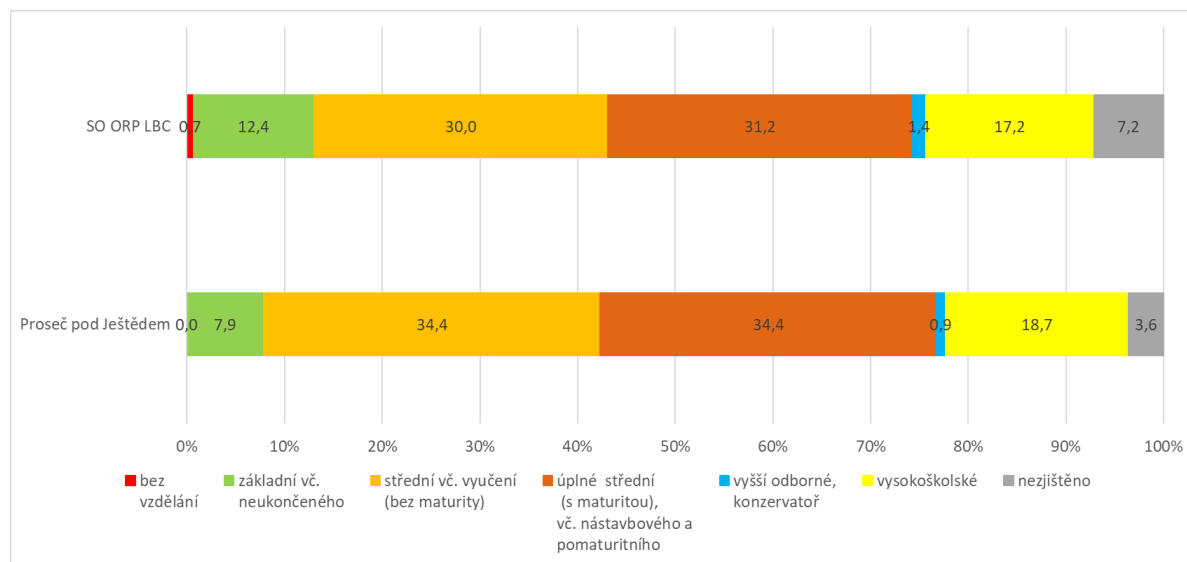
Graf Proseč pod Ještědem- 2: Vývoj podílu nezaměstnaných osob k 31.12. v letech 2016 – 2023 v [%]

Zdroj: vlastní zpracování za použití dat ČSÚ

V roce 2023 se míra nezaměstnanosti vrátila na úroveň z roku 2017, což naznačuje, že po letech dynamického poklesu a nárůstu se trh práce mohl stabilizovat.

Vzdělanostní struktura

Při Sčítání 2021 bylo zjištěno nejvyšší dosažené vzdělání u 62 obyvatel obce 15letých a starších, tj. 18,7 %. U dalších 12 obyvatel, tj. 3,6 %, zjištěno nebylo. Alespoň úplné střední vzdělání s maturitou nebo vyšší vzdělání mělo v obci Proseč pod Ještědem 54,1 % obyvatel. Lidé se středním vzděláním nebo vyučením bez maturity tvoří 34,4 % obyvatel obce, s úplným středním vzděláním s maturitou cca 34,4 %. Viz Graf Proseč pod Ještědem 3.

Graf Proseč pod Ještědem- 3: Vzđelanostní struktura obyvatel starších 15 let v roce 2021 v [%]

Zdroj: vlastní zpracování za použití dat ČSÚ

Bez vzdělání: Pro obec Proseč pod Ještědem není dostupný žádný údaj o počtu osob bez vzdělání.

Základní vzdělání (vč. neukončeného): Obec Proseč pod Ještědem eviduje 7,9 % obyvatel se základním vzděláním, což je nižší podíl než v SO ORP Liberec.

Střední vzdělání bez maturity: Obec Proseč pod Ještědem eviduje 34,4 % obyvatel se středním vzděláním (vč. vyučení), což je o více než v SO ORP Liberec.

Úplné střední vzdělání (s maturitou): Také zde obec Proseč pod Ještědem opět o něco převyšuje SO ORP Liberec.

Vyšší odborné vzdělání a konzervatoř: Obec Proseč pod Ještědem eviduje pouze 0,9 % obyvatel s vyšším odborným vzděláním, zatímco SO ORP Liberec vykazuje 1,4 %.

Vysokoškolské vzdělání: V obci Proseč pod Ještědem má 18,7 % obyvatel vysokoškolské vzdělání, což je nepatrně více než v SO ORP Liberec.

Nezjištěno: V SO ORP Liberec je vyšší podíl obyvatel, jejichž vzdělání nebylo zjištěno, což může naznačovat nedostatky v datech nebo problémy s dostupností informací.

Celkově se jeví, že obec Proseč pod Ještědem v některých oblastech vzdělanostní struktury překonává SO ORP Liberec, zejména pokud jde o podíl obyvatel se středním a vysokoškolským vzděláním.

II. EKONOMICKÁ AKTIVITA

Dle databáze registru ekonomických subjektů (ARES) se v obci v září 2020 nachází 103 ekonomických subjektů. Dle databáze Magnus web se v obci k září 2020 nachází celkem 107 ekonomických subjektů. Databáze Magnus web již nezobrazuje počet aktivních a neaktivních podniků, proto je poslední sloupec v roce 2020 prázdný. Oproti roku 2014 došlo k nárůstu aktivních ekonomických subjektů o 9 jednotek,

a v roce 2020 (oproti roku 2016) se jedná o nárůst o 23 jednotek viz Tab. Proseč pod Ještědem- 2. Dle databáze registru ekonomických subjektů (ARES) se v obci k srpnu 2024 nacházelo 115 ekonomických subjektů, z čehož je jeden evidován v likvidaci. Informace o počtu aktivních a neaktivních podniků již není k roku 2024 dostupná. Lze předpokládat, že důvodem je dostupnost údaje ve vazbě na změnu v podnikatelském prostředí, která proběhla v roce 2023. Od začátku roku 2023 musejí nejen právnické ale i všechny podnikající fyzické osoby používat datovou schránku. V případě, že si ji podnikatelé k 31. 3. 2023 sami nezřídili, stát jim ji vytvořil automaticky. Na základě toho došlo v ČR celkově k poklesu počtu ekonomických subjektů. V případě obce Proseč pod Ještědem nedošlo k zásadní změně počtu ekonomických subjektů oproti předchozím obdobím (oproti roku 2020 se jedná o malé zvýšení).

Tab. Proseč pod Ještědem- 2: Přehled vývoje počtu ekonomických subjektů v obci

	2010		2012		2014		2016		2020		2024
	celkem	z toho aktivní	celkem	z toho aktivní	celkem	z toho aktivní	celkem	z toho aktivní	celkem	z toho aktivní	celkem
četnost ekonomických subjektů v obci	103	77	105	79	111	75	132	84	107	-	115

Zdroj: databáze MF ARES 2010, 2012, 2014, 2016, 2020, 2024 Magnus web 2016, 2020

Jedná se převážně o drobná řemesla a služby. Žádný z ekonomických subjektů nezaměstnává více než 5 zaměstnanců viz Tab. Proseč pod Ještědem- 3.

Zemědělská výroba: V obci působí 16 ekonomických subjektů v zemědělství, z toho jedno myslivecké sdružení, jedno honební společenstvo, dále je převaha fyzických osob a 1 společnost s ručením omezeným. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem v obci z pohledu počtu zaměstnanců je Farma pod Ještědem s.r.o., která zaměstnává 3 zaměstnance. Na základě dotazníkového šetření v roce 2016 zaměřeného na rodinné podnikání lze konstatovat, že obec považuje **farmy s chovem ovcí a koz** za odvětví, které je pro ni spolu s truhlářstvím tradiční.

Těžba a dobývání: Dle dotazníkového šetření realizovaného v roce 2020 se v blízkosti obce nenachází žádný ekonomický subjekt, který by realizoval těžbu nebo dobývání.

Tab. Proseč pod Ještědem- 3: Přehled firem s největším počtem zaměstnanců

HI. předmet podnikání CZ-NACE	HI. předmet podnikání	Firma	Sídlo	Počet zaměstnanců					Komentář ke změně k 16. 9. 2024
				2010	2014	2016	2020	2024	
412000	Výstavba bytových a nebytových budov	JAVORNICKÁ STAVEBNÍ A REALITNÍ s.r.o.	463 43 Proseč pod Ještědem, Javorník 53	-	1 5	1 5	1 5	-	Úbytek, nedohledána evidence
479900	Ostatní maloobchod mimo prodejny, stánky a trhy	BandK Energy Plus, s.r.o.	463 43 Proseč pod Ještědem, Domaslavice 35	-	-	-	1 5	-	Nový název společnosti místo RITELLO Plus s.r.o.
855900	Ostatní vzdělávání j.n.	Reality Mikeš s.r.o.	463 43 Proseč pod Ještědem 79	-	-	-	1 5	1 5	Dohledána konkrétní hodnota 1 zaměstnanců.
692000	Účetnické a auditorské činnosti, daňové poradenství	PROSIRO s.r.o.	463 43 Proseč pod Ještědem 69	-	-	-	1 5	1 5	Beze změny
461000	Zprostředkování velkoobchodu a velkoobchodu v zastoupení	Pavel Šiška	463 43 Proseč pod Ještědem 157	-	-	-	1 5	1 5	Beze změny
749000	Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti j.n.	Partner Union s.r.o.	463 43 Proseč pod Ještědem, Domaslavice 26	-	-	-	1 5	1 5	Beze změny
014900	Chov ostatních zvířat	Jaroslav Jáč	463 43 Proseč pod Ještědem, Javorník 34	-	-	-	1 5	1 5	Beze změny
433400	Sklenářské, malířské a natěračské práce	GE-PA, spol. s.r.o.	463 43 Proseč pod Ještědem, Javorník 54	-	-	-	1 5	1 5	Beze změny
014500	Chov ovcí a koz	Farma pod Ještědem s.r.o.	463 43 Proseč pod Ještědem	-	-	-	1 5	1 5	Beze změny
6820	Pronájem a správa vlastních nebo pronajatých nemovitostí	Bydlení Brandýs s.r.o.	463 43 Proseč pod Ještědem, Javorník 2	-	-	-	-	1 5	Dohledán údaj v evidenci
620	Činnosti v oblasti informačních technologií	InnoCorp s.r.o.	4634 3 Proseč pod Ještědem	-	-	-	-	1 5	Dohledán údaj v evidenci

Zdroj: databáze MF ARES 2010, 2014, 2016, 2020, 2024 Magnus web 2014, 2016, 2020, webové stránky jednotlivých firem, živnostenský rejstřík

Z hlediska významnosti zaměstnavatelů jsou v tabulce Proseč pod Ještědem- 4 uvedeny výsledky vyhodnocení podílu ekonomických subjektů dle intervalů počtu zaměstnanců, a to v kategoriích:

- Bez zaměstnanců, nebo neuvedeno, zde je vysloven předpoklad, že daný subjekt přináší obživu alespoň jeho majiteli.
- Drobný zaměstnavatel do 10 zaměstnanců (1 – 9).
- Malý zaměstnavatel do 50 zaměstnanců (10 – 49).
- Střední zaměstnavatel do 250 zaměstnanců (50 – 250).
- Velký zaměstnavatel 250 a více zaměstnanců.

Tab. Proseč pod Ještědem- 4: Významní zaměstnavatelé dle podílu ekonomických subjektů

Kategorie zaměstnavatele	Proseč pod Ještědem (okres Liberec)	SO ORP Liberec	okres Liberec	Liberecký kraj	Česká republika
2013 (před změnou v r. 2023)	%	%	%	%	%
BEZ/NEUVEDENO	92,50	91,47	91,73	91,75	89,68
ZAM do 10	7,50	6,77	6,53	6,54	8,25
ZAM do 50	0,00	1,36	1,35	1,33	1,58
ZAM do 250	0,00	0,33	0,33	0,33	0,40
ZAM nad 250	0,00	0,07	0,07	0,06	0,08
DOPOČET	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Je nutné upozornit, že ČSÚ má tyto údaje ve veřejné databázi dostupné pouze před změnou roku 2023, konkrétně **za rok 2013** (novější údaje jsou dostupné pouze na úrovni SO ORP, kraje a ČR, nikoliv za jednotlivé obce). Byly proto připraveny pouze podíly v jednotlivých kategoriích. Jak vyplývá z tabulky Proseč pod Ještědem- 4, SO ORP Liberec, okres Liberec a Liberecký kraj mají velmi podobné výsledky. Proseč pod Ještědem patří mezi 18 obcí v ORP Liberec (3. v pořadí z nich), které mají vyšší podíl ekonomických subjektů založených „jen“ pro vlastní obživu (tj. nemají zaměstnance, nebo údaj neuvádějí), než jaký je udáván pro území ORP Liberec, okres Liberec a Liberecký kraj. Tzn., že zde obyvatelé mají větší problém získat zaměstnání a mohou se uchýlovat k podnikání formou OSVČ z nutnosti pro zajištění si životního standardu.

V roce 2024 jsou dostupné pouze údaje pro níže uvedené počty ekonomických subjektů z hlediska charakteristiky právní formy podnikání:

- 16 obchodních společností (s.r.o.),
- žádné družstvo,
- žádný státní podnik,
- 75 soukromých podnikatelů (FO) podnikajících dle živnostenského zákona,
- 10 zemědělských podnikatelů (FO),
- 3 soukromých podnikatelů (FO) podnikající dle jiných zákonů.

Inovační aktivity znalostních odvětví dominantních firem v obci

ČSÚ od roku 2001 realizuje statistické šetření o inovacích, zaměřené na oblast předpokládaného chování firem z hlediska inovačních aktivit. Od roku 2010 je okruh respondentů dán jejich příslušností do tzv. znalostních odvětví. Šetření probíhá v dvouletých cyklech, poslední proběhlo v roce 2018 pro sledované období 2014–2016 a nese označení TI 2018.

Z hlediska **odvětvového zaměření** významných firem pro obec Proseč pod Ještědem dle počtu zaměstnanců lze konstatovat zaměření firem výhradně na oblast služeb bez přímé vazby na znalostní odvětví. Proto další analýza inovačních aktivit dle šetření ČSÚ pod názvem TI 2010, TI 2012, TI 2014 a TI 2016 nebyla v obci prováděna.

Čistý peněžní příjem na obyvatele

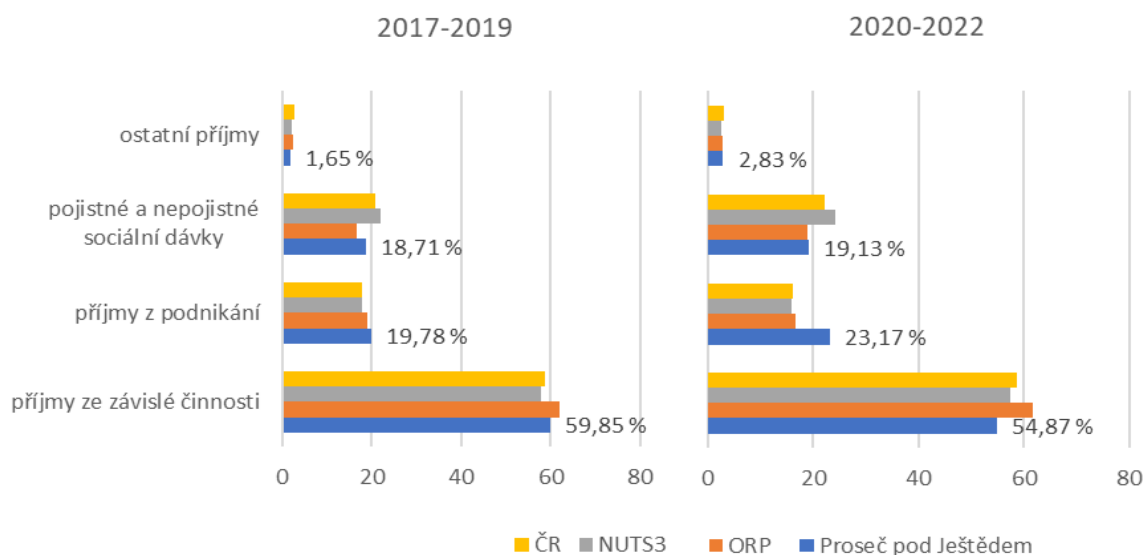
Čisté peněžní příjmy na obyvatele v obci Proseč pod Ještědem zaznamenaly ve druhém sledovaném období významný **nárůst** o více jak 29 %. Zatímco v prvním sledovaném období dosahovaly průměru pouze v případě ORP Liberec, ve druhém sledovaném období překonaly poměrně významně průměrné příjmy všech nadřazených územních celků: o 12,25 % oproti průměru správního obvodu Liberec, o 9,26 % a ve srovnání s Libereckým krajem, o 6,15 % oproti regionu Severovýchod a o 2,89 % oproti celostátnímu průměru. Průměrné příjmy obyvatel obce Proseč pod Ještědem **rostly** významněji rychleji než v nadřazených regionech.

Tab. Proseč pod Ještědem- 5: Čisté peněžní příjmy přepočtené na obyvatele obce Proseč pod Ještědem (3letý průměr)

	2017-2019	Prostorová relace	2020-2022	Prostorová relace	% změna v čase
Proseč pod Ještědem	193 658 Kč		249 951 Kč		29,07%
SO ORP Liberec	193 385 Kč	100,14%	222 682 Kč	112,25%	12,10%
NUTS3 Liberecký kraj	195 365 Kč	99,13%	228 764 Kč	109,26%	10,14%
NUTS2 Severovýchod	199 194 Kč	97,22%	235 477 Kč	106,15%	8,93%
Česká republika	204 509 Kč	94,69%	242 920 Kč	102,89%	8,20%

Zdroj: vlastní výpočty na základě Metodiky využití Big Data pro vyhodnocení socio-ekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategií regionálního rozvoje 2021+ (certifikováno 8. 6. 2021) s využitím dat ČSSZ, MPSV, MFČR, ČSÚ a MV ČR

Pozn. **Prostorová relace** je vyjádřena jako poměr průměrných čistých peněžních příjmů obyvatel obce vůči příjmům všech obyvatel vyšších územních celků (ORP, NUTS3, NUTS2 a ČR). Tento ukazatel vyjadřuje, o kolik jsou čisté peněžní příjmy v obci vyšší či nižší než průměr v příslušném vyšším územním celku. Poslední sloupec tabulky (% změna v čase) ukazuje: v první řádce procentuální tempo růstu průměrných čistých peněžních příjmů v obci mezi sledovanými obdobími; v dalších řádcích je uvedeno, o kolik je toto tempo růstu vyšší či nižší než v příslušném vyšším územním celku. Záporná hodnota znamená, že příjmy v obci rostly pomaleji, naopak kladná hodnota ukazuje, že příjmy v obci rostly rychleji než v příslušném vyšším územním celku.

Graf Proseč pod Ještědem- 4: Struktura příjmů obyvatel obce Proseč pod Ještědem v prostorovém kontextu ORP/NUTS3/ČR

Zdroj: vlastní výpočty na základě Metodiky využití Big Data pro vyhodnocení socio-ekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategií regionálního rozvoje 2021+ (certifikováno 8. 6. 2021) s využitím dat ČSSZ, MPSV, MFČR, ČSÚ a MV ČR

Příjmy obyvatel obce Proseč pod Ještědem tvoří z 54,87 % příjmy ze závislé činnosti, z 23,17 % příjmy z podnikání, 19,13% podíl zaznamenávají pojistné a nepojistné sociální dávky (tj. nemocenská, starobní důchody a sociální dávky), 2,83 % příjmů tvoří ostatní příjmy (z pronájmu, kapitálového majetku apod.). Struktura příjmů se oproti předcházejícímu období 2017 – 2019 mírně změnila ve prospěch příjmů z podnikání a příjmů z pojistných a nepojistných dávek, což pravděpodobně souvisí s vyššími platbami nemocenského pojištění v období koronavirové krize. Vzhledem ke struktuře příjmů v nadřazených územních celcích (ORP/NUTS3/ČR) obec registruje **vyšší** podíl příjmů z podnikání, naopak **významněji nižší** je podíl příjmů ze závislé činnosti na peněžním příjmu obyvatel. Na této obci lze demonstrovat nutnost multikriteriálního hodnocení socio-ekonomické situace. Vzhledem k tomu, že počet obyvatel obce je relativně nízký, v čistých peněžních příjmech přepočtených na obyvatele se více prosazují extrémní hodnoty, které ovlivňují výslednou hodnotu indikátoru. Proto pozitivní vývoj

v indikátoru čistých peněžních příjmů na obyvatele je třeba konfrontovat s relativně vysokou úrovní nezaměstnanosti.

III. STAV A TRENDY VE VYUŽITÍ ÚZEMÍ OBCE

V kapitole je nejprve vyhodnocen stav opuštěných provozních areálů v obci, následně je charakterizováno využití území obce.

Brownfields / Opuštěné výrobní areály a objekty

Dle Národní databáze brownfieldů (CzechInvest, 2024) a dle databáze brownfields Libereckého kraje (ARR, 2024) nebyly identifikovány žádné objekty typu brownfield.

Využití území obce

Způsob využití území v letech 2001 až 2023 vystihuje struktura pozemků, která je uvedena v tab. 4. Převažují trvalé travní porosty (43 %) a lesní porosty (29 %).

Tab. Proseč pod Ještědem- 6: Struktura jednotlivých druhů pozemků

Druh pozemku	2001		2012		2015		2018		2023	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Zemědělská půda	503,8	60,7	503,6	60,7	503,6	60,7	513,0	61,2	512,8	61,2
Zahrnuje:										
orná půda	183,5	22,1	166,1	20,0	165,7	20,0	101,7	12,1	101,2	12,1
zahrady	38,4	4,6	38,3	4,6	38,3	4,6	43,3	5,2	43,3	5,2
sady	4,5	0,5	4,3	0,5	4,3	0,5	4,7	0,6	4,7	0,6
chmelnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
vinice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
trvalý travní porost	277,4	33,4	294,8	35,5	295,2	35,6	363,2	43,3	363,5	43,4
Lesní půda	242,1	29,2	242,5	29,2	242,5	29,2	244,1	29,1	245,5	29,3
Vodní plochy	4,1	0,5	4,0	0,5	4,0	0,5	4,0	0,5	4,0	0,5
Zastavěné a ostatní plochy	80,2	9,7	80,0	9,6	80,1	9,6	76,9	9,2	75,7	9,0
Celková výměra	830,1	100,0	830,2	100,0	830,2	100,0	838,0	100,0	838,0	100,0

Zdroj: Vlastní zpracování za použití dat ČSÚ

Změnu využití území v jednotlivých kategoriích pozemků v obci mezi rokem 2001 a 2023 vystihuje **index změny využití území**, který dosáhl hodnoty 10,9 %. Výsledek naznačuje, že změny zasáhly téměř 11 % plochy daného území, tj. téměř 92 ha změnilo ve sledovaném období kategorii využití. Navýšila se především rozloha luk, o 86 ha, na úkor orné půdy a zastavěného území.

Jak se změny projeví ve struktuře pozemků, je patrné z tab. 5, kde jsou uvedeny relativní změny v charakteru využití vybraných druhů pozemků. Ve sledovaném období dochází k ekologicky příznivé změně struktury zemědělské půdy, a to k zatravňování orné půdy. Proces zatravňování je ve sledovaném období identifikovaný jako dominantní proces z hlediska krajinnotvorné činnosti, dosahuje velmi silné intenzity.

Tab. Proseč pod Ještědem- 7: Relativní změna vybraných druhů využití pozemků

Druh pozemku	Změna využití (2001-2023)		Změna využití (2018-2023)	
	%	ha	%	ha
Zemědělská půda	0,83	9,01	-0,04	-0,23

Orná půda	-45,37	-82,31	-0,47	-0,48
Zahrady	11,84	4,95	0,02	0,01
Sady	4,94	0,26	0,53	0,02
Trvalý travní porost	29,81	86,11	0,09	0,32
Lesní půda	0,47	3,45	0,59	1,44
Vodní plochy	-2,25	-0,05	0,65	0,03
Zastavěné plochy a ostatní	-6,53	-4,53	-1,60	-1,23

Pozn. Zelená barva – plocha stabilní z hlediska udržitelnosti rozvoje území; oranžová barva – plocha nestabilní

Zdroj: Vlastní zpracování za použití dat ČSÚ

Ekologická stabilita (vyjádřená jako podíl stabilních a nestabilních ploch) řešeného území, vyjádřená pomocí koeficientu ekologické stability (KES), dosahovala v roce 2023 výše 3,74 (tab. 6). Hodnota KES obce Proseč pod Ještědem je nad limitem udržitelnosti a podle Míchala (1994) se jedná o krajinu ekologicky vyváženou, ve které jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami a krajina je schopná se vyrovnat s antropogenními vlivy.

Tab. Proseč pod Ještědem- 8: Koeficient ekologické stability (KES)

Rok	Stabilní plochy	Nestabilní plochy	KES
2001	566,40	263,73	2,1477
2002	568,37	261,77	2,1713
2003	580,44	249,68	2,3247
2004	580,53	249,59	2,3259
2005	580,66	249,47	2,3276
2006	580,65	249,48	2,3274
2007	580,80	249,13	2,3313
2008	581,03	249,12	2,3323
2009	583,72	246,41	2,3689
2010	583,72	246,47	2,3683
2011	583,70	246,48	2,3681
2012	584,04	246,14	2,3728
2013	584,03	246,14	2,3727
2014	584,03	246,14	2,3727
2015	584,35	245,82	2,3772
2016	584,30	245,80	2,3771
2017	591,80	246,20	2,4037
2018	659,30	178,60	3,6915
2019	661,26	176,75	3,7413
2020	661,25	176,76	3,7410
2021	661,27	176,74	3,7414
2022	661,12	176,88	3,7376
2023	661,12	176,89	3,7374

Zdroj: Vlastní zpracování za použití dat ČSÚ

Ekonomické aktivity dle CZ-NACE v návaznosti na kreativní a kulturní odvětví (KKO)

Na základě metodiky mapování KKO (Baleka et al., 2016) jsou dle evidované CZ-NACE vymezeny oblasti činností zahrnovaných pod KKO z hlediska toho, zda spadají pod:

- kulturní a umělecké jádro (výtvarné a scénická umění, kulturní dědictví, umělecká řemesla), dále pod tzv.
- kulturní odvětví (film a video, hudba, TV, rozhlas, knihy) a tzv.
- kreativní odvětví (design, architektura, reklama).

Kulturně kreativní odvětví byla vyhodnocena ve vazbě na projekt KKO Liberecký kraj (plnění výzvy č. 0232/2022 na tvorbu strategických materiálů v oblasti rozvoje a podpory kulturních a kreativních odvětví, jež je vyhlášena v rámci Národního plánu obnovy Ministerstvem kultury ČR. Výzva je vypsána v rámci programu Rozvoj regionálního kulturního a kreativního sektoru). V rámci daného projektu, jehož část mapování realizuje tým Ekonomické fakulty TUL od září 2023 do března 2025, bylo vymezeno následujících 7 oblastí významných z hlediska četnosti ekonomických subjektů. Tato odvětví byla dále pro studii MML podrobena analýze na základě dat ČSÚ – VDB (2024), kdy byly dohledány údaje o zastoupení daných oblastí v obcích SO ORP Liberec dle CZ-NACE na úrovni alespoň 2 míst číselného kódu. Jedná se o následující oblasti:

1. umělecké řemeslo – sklářství = žádný subjekt
2. umělecké řemeslo – výroba klenotů a bižuterie = 2 subjekty
3. architektura = 5 subjektů
4. film a video/gaming, = žádný subjekt
5. vzdělávání (potenciál pro umělecké – ZUŠ, SŠ, VŠ) = 2 subjekty
6. scénické umění se zaměřením na divadlo a hudbu = 2 subjekty
7. výtvarné umění = 2 subjekty

Vyjíždka obyvatel z obce za zaměstnáním a do škol

Jako hlavní zdroj dat o vyjíždce obyvatelstva jednotlivých obcí byly použity výsledky ze sčítání lidu z roku 2021. Obyvatelstvo obce Proseč pod Ještědem vyjíždí za zaměstnáním zejména do Liberce, do škol pak do Českého Dubu.

IV. POTENCIÁL ROZVOJE OBCE

V následujících tabulkách (viz Tab. Proseč pod Ještědem- 9) je předložen přehled vývoje ukazatelů za období let 2006, 2009, 2011, 2014, 2018 a 2022 v dílčích oblastech (faktorech). V posledním sloupci je vždy uvedeno hodnocení vývoje ukazatele oproti předchozímu monitorovacímu období s ohledem na to, zda se jedná o maximalizační typ (čím vyšší hodnota ukazatele, tím lepší stav) nebo minimalizační typ (čím menší hodnota ukazatele, tím lepší stav).

Komentáře k tab. Proseč pod Ještědem- 9

V roce 2022 došlo oproti roku 2018 ke zlepšení v ukazatelích registrovaná a dlouhodobá nezaměstnanost. Z hlediska věkové struktury došlo k pozitivní změně, ke snížení průměrného věku obyvatelstva na 39,85 roku, což je méně než průměrný věk obyvatel České republiky z roku 2021 (42,70 roku dle SLDB 2021). Hodnota indexu stáří 0,78 v obci v roce 2022 byla významně nižší (tj. lepší) než hodnota na úrovni SO ORP Liberec (1,19) nebo celé ČR (1,26) – v obci je početní převaha dětí nad seniory od 65 let výše. Trend vývoje ukazatele v této obci není jednoznačný a nelze říci, že by byl shodný s celorepublikovým růstovým trendem. Naopak je zřejmé zlepšení věkové struktury obyvatelstva jak oproti předchozímu roku 2018, tak dokonce i oproti 2006. Nicméně na vypovídací schopnost či spolehlivost ukazatele má vliv nízký počet obyvatel obce. Index ekonomického zatížení obyvatelstva za rok 2022 se zvýšil, tudíž se zhoršil i poměr mezi počtem osob ekonomicky neaktivních (seniorů a dětí) a počtem obyvatel v produktivním věku. Intenzita přírůstku obyvatelstva za 5 let se mírně zhoršila, ale stále indikuje mírný převis celkového přírůstku obyvatelstva nad jeho úbytkem. V oblasti bytové výstavby došlo ke stagnaci a pro rok 2022 byl počet nově dokončených bytů za 5 let na 1 000 obyvatel téměř totožný jako v roce 2018 (celkem 18). Ve dvou posuzovaných ukazatelích faktoru osídlení, které hodnotí hustotu zalidnění, došlo ke zlepšení. Ve struktuře ekonomiky za poslední období došlo ke změnám ve vývoji, podíl aktivních subjektů ve službách se zvýšil na 57 %, podíl subjektů v zemědělství a lesnictví se jen snížil (na 12 %). Z hlediska faktoru ekonomické aktivity došlo ke zlepšení: zvýšení jak podílu soukromých podnikatelů (na 35 %), tak i podílu ekonomických subjektů (na 44 %) na populaci ve věku 15–64 let.

Tab. Proseč pod Ještědem- 9: Přehled vývoje ukazatelů za období let 2006, 2009, 2011, 2014, 2018 a 2022

1. Faktor nezaměstnanosti

Ukazatel	2006	2009	2011	2014	2018	2022	změna
Dlouhodobá nezaměstnanost [%]	2,84	4,55	6,49	3,93	1,10	0,01	zlepšení
Tlak na pracovní místa	9,66	11,36	14,29	9,17	-	0,10	-
Registrovaná nezaměstnanost [%]	9,66	11,36	14,29	9,17	3,25	0,07	zlepšení
Účast voličů při volbách do PS PČR [%]	73,68	72,27	72,27	0,64	72,33	-	-

2. Faktor atraktivity místa bydlení

Ukazatel	2006	2009	2011	2014	2018	2022	změna
Intenzita přírůstku obyvatelstva za 5 let	-0,01	0,08	0,18	0,05	0,16	0,14	min. zhoršení
Průměrný věk obyvatel	43,52	43,48	42,05	42,70	40,78	39,85	zlepšení
Počet dokončených bytů za 5 let [/1000 obyv.]	-	25,36	32,54	29,67	17,75	18,00	min. zlepšení
Průměrná obytná plocha dokončeného bytu [m ²]	25,00	100,86	10,06	10,34	77,13	-	-

3. Faktor osídlení

Ukazatel	2006	2009	2011	2014	2018	2022	změna
Obecná hustota zalidnění [obyv./km ²]	32,53	35,18	40,71	40,59	40,33	54,00	zlepšení
Specifická hustota zalidnění (zast. plocha) [obyv./km ²]	2991,23	3288,95	3755,56	3744,44	3784,49	4901,00	zlepšení

4. Faktor věkové struktury obyvatelstva

Ukazatel	2006	2009	2011	2014	2018	2022	změna
Počet obyvatel ve věku 3–5 let na 1 mateřskou školu	-	-	-	-	-	-	-
Průměrný věk obyvatel	43,52	43,48	42,05	42,70	40,78	39,85	zlepšení
Průměrná obytná plocha dokončeného bytu [m ²]	25,00	100,86	10,06	10,34	77,13	-	-
Index stáří	1,66	1,52	1,06	1,08	0,97	0,78	zlepšení
Index ekonomického zatížení obyvatelstva	0,46	0,40	0,47	0,47	0,54	0,66	zhoršení

5. Faktor občanské vybavenosti

Ukazatel	2006	2009	2011	2014	2018	2022	změna
Podíl lůžek v hotelech a penzionech na celkové kapacitě HUZ	0	0	-	-	-	-	-
Počet obyvatel na ordinaci praktického lékaře	-	-	-	-	-	-	-
Počet obyvatel na ambulantní zdravotnické zařízení	-	-	-	-	-	-	-
Počet lékáren na 1000 obyvatel	0	0	0	-	-	-	-
Počet obyvatel ve věku 3–5 let na 1 mateřskou školu	-	-	-	-	-	-	-
Počet obyvatel ve věku 6–14 let na 1 základní školu*	-	-	-	-	-	-	-
Počet obyvatel ve věku 15–19 let na 1 střední školu*	-	-	-	-	-	-	-
Průměrná obytná plocha dokončeného bytu [m ²]	25,00	100,86	10,06	10,34	77,13	-	-
Specifická hustota zalidnění (zast. plocha) [obyv./km ²]	2991,23	3288,95	3755,56	3744,44	3784,49	4901,00	zlepšení

* Údaj vyhodnocován jen při existenci zařízení

6. Faktor struktury ekonomiky

Ukazatel	2006	2009	2011	2014	2018	2022	změna
Podíl aktivních subjektů ve službách	0,59	0,58	0,59	0,56	0,49	0,57	zlepšení
Podíl aktivních subjektů v zemědělství a lesnictví	0,32	0,14	0,14	0,18	0,20	0,12	zhoršení

7. Faktor ekonomické aktivity

Ukazatel	2006	2009	2011	2014	2018	2022	změna
Podíl soukromých podnikatelů na populaci ve věku 15–64 let	0,34	0,27	0,29	0,28	0,17	0,35	zlepšení
Kapacita HUZ [počet lůžek/1000 obyv.]	107,41	103,20	-	-	-	-	-
Podíl ekonomických subjektů na populaci ve věku 15–64 let	0,42	0,35	0,33	0,35	0,23	0,44	zlepšení